

2018 Rhif 886 (Cy. 175)

ADDYSG, CYMRU

Gorchymyn Esgobaeth Tyddewi
(Gwaddolion Addysgol) (Ysgol yr
Eglwys yng Nghymru Redberth)
(Cymru) 2018

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn penodi Ymddiriedolaeth Esgobaethol Tyddewi yn ymddiriedolwr gwaddol y sefydliad addysgol a adwaenid fel Sefydliad Ysgol Redberth. Mae'r Gorchymyn hefyd yn gwneud darpariaeth newydd, sef bod yr ymddiriedolwr i ddal yr asedau sy'n cynrychioli'r gwaddol ar yr ymddiriedolaethau statudol unffurf, fel a nodir yn yr Atodlen, er budd ysgolion gwirfoddol a sefydledig yr Eglwys yng Nghymru yn yr Esgobaeth.

Mae'r Gorchymyn hefyd yn diddymu'r hawliau a ddaeth i ran unrhyw berson, o dan unrhyw ymddiriedolaeth a gododd yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf Dychwelyd Safleoedd 1987, mewn cysylltiad â'r gwaddol.

2018 Rhif 886 (Cy. 175)

ADDYSG, CYMRU

**Gorchymyn Esgobaeth Tyddewi
(Gwaddolion Addysgol) (Ysgol yr
Eglwys yng Nghymru Redberth)
(Cymru) 2018**

Gwnaed 18 Gorffennaf 2018

Yn dod i rym 31 Gorffennaf 2018

Dangoswyd er boddhad i Weinidogion Cymru fod y Gwaddol yn cael ei ddal neu wedi ei ddal mewn cysylltiad â darparu addysg grefyddol yn unol â daliadau'r Eglwys yng Nghymru mewn ysgol wirfoddol, o fewn ystyr "voluntary school" yn adran 32 o Ddeddf Addysg 1996(1), y peidiwyd â defnyddio ei mangre at ddibenion ysgol.

Mae cais i Weinidogion Cymru am Orchymyn i wneud darpariaeth newydd ar gyfer defnyddio'r Gwaddol wedi ei wneud gan Ymddiriedolaeth Esgobaethol Tyddewi, sef corff y mae'n ymddangos i Weinidogion Cymru ei fod yn awdurdod priodol yr Eglwys yng Nghymru at y diben hwnnw.

Mae hysbysiad o'r Gorchymyn arfaethedig, ac o hawl personau sydd â buddiant i gyflwyno sylwadau, wedi ei roi yn unol â darpariaethau adran 555 o Ddeddf Addysg 1996.

Ni chyflwynwyd unrhyw sylwadau ynglŷn â'r Gorchymyn arfaethedig.

Mae asedau'r Sefydliad yn cynnwys y safle a ddaeth wedyn yn safle'r ysgol a gynhwyswyd yn y weithred Sefydlu, ac unrhyw adeiladau ar y safle hwnnw (neu'r enillion net o'u gwerthiant), yn ogystal ag unrhyw

(1) 1996 p.56.

incwm a ddeilliodd o'r asedau hynny cyn i'r Gorchymyn hwn ddod i rym.

Yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf Dychwelyd Safleoedd 1987 ("Deddf 1987") cododd ymddiriedolaeth, neu gall fod ymddiriedolaeth wedi codi, mewn perthynas â safle'r ysgol uchod a gynhwyswyd yn y weithred Sefydli. Mae Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod pob cam rhesymol ymarferol wedi ei gymryd i ddod o hyd i unrhyw berson sydd, neu a all ddod yn rhywun sydd, â hawl fel buddiolwr o dan yr ymddiriedolaeth honno ac nad oes unrhyw hawliad gan unrhyw berson o'r fath sy'n dod o fewn darpariaethau adran 5(2)(a) o Ddeddf 1987.

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol gan adrannau 554 a 556 o Ddeddf Addysg 1996(1) ac adran 5 o Ddeddf Dychwelyd Safleoedd 1987(2), ac a freiniwyd bellach ynddynt hwy, yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn:

Enwi, cychwyn a chymhwysio

1.—(1) Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Esgobaeth Tyddewi (Gwaddolion Addysgol) (Ysgol yr Eglwys yng Nghymru Redberth) (Cymru) 2018 a daw i rym ar 31 Gorffennaf 2018.

(2) Mae'r Gorchymyn hwn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2. Yn y Gorchymyn hwn, oni fydd y cyd-destun yn mynnu fel arall—

ystyr "asedau'r Sefydliad" (*"the Foundation assets"*) yw'r asedau sy'n cynrychioli'r Gwaddol ar hyn o bryd;

ystyr "yr Esgobaeth" (*"the Diocese"*) yw Esgobaeth Tyddewi, a rhaid dehongli "yr Ymddiriedolaeth Esgobaethol" (*"the Diocesan Trust"*) yn unol â hynny;

ystyr "y Gwaddol" (*"the Endowment"*) yw'r gwaddol a gynhwyswyd yn y weithred Sefydli;

(1) 1996 p.56. Amnewidiwyd adran 554(1) gan baragraff 168(2) o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 (p.15). Amnewidiwyd adran 554(3)(a) gan baragraff 168(3) o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998. Diwygiwyd adran 554(3)(b) gan baragraff 168(3)(b) o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998. Diwygiwyd adran 556(2)(a) gan baragraff 169(a) o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998. Diwygiwyd adran 556(2)(b) gan baragraff 169(b) o Atodlen 30 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998.

(2) 1987 p.15.

ystyr “y Sefydliad” (“*the Foundation*”) yw’r sefydliad addysgol a adwaenid fel Sefydliad Ysgol Wirfoddol a Reolir yr Eglwys yng Nghymru Redberth (a adwaenid gynt fel Hen Ysgol Redberth) a sefydlwyd gan y weithred Sefydlu;

ystyr “y weithred Sefydlu” (“*the Founding deed*”) yw’r weithred a wnaed ar 28 Mehefin 1852 rhwng George Lort Phillips (1) a’r Parchedig John Phelps (2);

mae i “ysgol sefydledig” yr un ystyr a roddir i “foundation school” yn Neddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998(1); ac

mae i “ysgol wirfoddol” yr un ystyr a roddir i “voluntary school” yn Neddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998.

Diddymu hawliau o dan Ymddiriedolaeth Deddf Dychwelyd Safleoedd

3. Mae hawliau unrhyw berson sydd, neu a all ddod yn rhywun sydd, â hawl fel buddiolwr o dan yr ymddiriedolaeth a gododd neu a all fod wedi codi yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf Dychwelyd Safleoedd 1987 mewn cysylltiad â’r tir a gynhwysir yn y Gwaddol, wedi eu diddymu drwy’r Gorchymyn hwn.

Ymddiriedolwr a breinio

4.—(1) Mae’r Gorchymyn hwn yn penodi’r Ymddiriedolaeth Esgobaethol i fod yn Ymddiriedolwr—

- (a) y Sefydliad, a
- (b) asedau’r Sefydliad.

(2) Mae’r holl gronfeydd sydd, yn union cyn dyddiad y Gorchymyn hwn, yn eiddo i’r Sefydliad, neu a ddelir mewn ymddiriedolaeth ar gyfer y Sefydliad neu ar gyfer unrhyw berson sydd â hawl fel buddiolwr o dan ymddiriedolaeth a gododd o dan adran 1 o Ddeddf Dychwelyd Safleoedd 1987 (ac eithrio unrhyw gronfeydd a ddelir eisoes gan yr Ymddiriedolaeth Esgobaethol) i’w trosglwyddo i’r Ymddiriedolaeth Esgobaethol, ac mae pob gweithred sy’n angenrheidiol at y diben hwnnw i gael ei chyflawni gan unrhyw berson sy’n dal y cronfeydd hynny.

Gweinyddu’r Sefydliad

5.—(1) Awdurdodir yr Ymddiriedolaeth Esgobaethol i werthu unrhyw eiddo rhydd-ddaliadol neu lesddaliadol sy’n gynwysedig yn asedau’r Sefydliad, a rhaid iddi, hyd nes gwerthir eiddo o’r fath,

(1) 1998 p.31.

ei osod a'i reoli fel arall yn unol â'r gyfraith gyffredinol sy'n gymwys i reolaeth eiddo a ddelir mewn ymddiriedolaeth at ddibenion elusenol.

(2) Mae'r Ymddiriedolaeth Esgobaethol i ddal asedau'r Sefydliad ar yr ymddiriedolaethau statudol unffurf, er budd ysgolion gwirfoddol neu ysgolion sefydledig yr Eglwys yng Nghymru o fewn yr Esgobaeth.

(3) Yn yr erthygl hon, ystyr "ymddiriedolaethau statudol unffurf" ("*uniform statutory trusts*") yw'r ymddiriedolaethau a nodir yn yr Atodlen (sef yr ymddiriedolaethau statudol unffurf a nodir yn Atodlen 36 i Ddeddf Addysg 1996 fel y maent yn gymwys mewn perthynas ag asedau'r Sefydliad).

Cydgrynhoi

6. Caniateir i asedau'r Sefydliad gael eu cydgrynhoi ag unrhyw waddol presennol a ddelir at y dibenion a bennir yn yr Atodlen.

Kirsty Williams
Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg, un o
Weinidogion Cymru
18 Gorffennaf 2018

YR ATODLEN Erthygl 5(3)

1. Caiff yr Ymddiriedolaeth Esgobaethol, ar ôl talu unrhyw dreuliau a achosir iddi mewn cysylltiad â gweinyddu'r Sefydliad, ddefnyddio cyfalaf ac incwm asedau'r Sefydliad at unrhyw un neu ragor o'r dibenion a ganlyn—

- (a) ar gyfer prynu, neu tuag at brynu, safle ar gyfer, neu godi, gwella neu ehangu mangre unrhyw ysgol berthnasol yn yr Esgobaeth;
- (b) ar gyfer cynnal unrhyw ysgol berthnasol yn yr Esgobaeth;
- (c) ar gyfer prynu, neu tuag at brynu, safle ar gyfer, neu godi, gwella neu ehangu mangre tŷ athro neu athrawes ar gyfer ei ddefnyddio mewn cysylltiad ag unrhyw ysgol berthnasol yn yr Esgobaeth; a
- (d) ar gyfer cynnal tŷ athro neu athrawes ar gyfer ei ddefnyddio mewn cysylltiad ag unrhyw ysgol berthnasol yn yr Esgobaeth.

2. Caiff yr Ymddiriedolaeth Esgobaethol hefyd, ar ôl talu unrhyw dreuliau a achosir iddi mewn cysylltiad â gweinyddu'r Sefydliad, ddefnyddio incwm asedau'r Sefydliad at unrhyw un neu ragor o'r dibenion a ganlyn—

- (a) ar gyfer darparu, neu tuag at ddarparu, cyngor, arweiniad ac adnoddau (gan gynnwys deunyddiau) mewn cysylltiad ag unrhyw fater sy'n ymwneud â rheolaeth unrhyw ysgol berthnasol yn yr Esgobaeth, neu'r addysg a ddarperir mewn unrhyw ysgol o'r fath;
- (b) darparu gwasanaethau ar gyfer cynnal unrhyw arolygiad o unrhyw ysgol berthnasol yn yr Esgobaeth sy'n ofynnol o dan Ran 1 o Ddeddf Addysg 2005(1); ac
- (c) talu'r gost o gyflogi staff neu eu cymryd ymlaen mewn cysylltiad â—
 - (i) defnyddio incwm asedau'r Sefydliad at y naill neu'r llall o'r dibenion y cyfeirir atynt yn is-baragraffau (a) a (b),
 - (ii) defnyddio cyfalaf neu incwm asedau'r Sefydliad at unrhyw un neu ragor o'r dibenion y cyfeirir atynt ym mharagraff 1.

3. Ystyr “ysgol berthnasol” (“*relevant school*”) yw ysgol o'r math y cyfeirir ato yn erthygl 5(2).

(1) 2005 p.18.